

LJUDSKI GLAS.

13. števil. Izhaja na mesec dvakrat. — Velja za celo leto 3 gold., za pol leta gold. 1,50. — Vredništvo, opravništvo: Gradišče št. 9.

V Ljubljani 31. julija.

Inserati: Petit-vrsta, ako se 1krat tiska 5 kr., 2krat 4 kr. in ako se 3krat ali večkrat tiska 3 kr. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrank. in anom. pisma retour.

III. 1. 1884.

O koleri.

Ker zdaj uže vsi časniki o koleri pisarijo, hočemo tudi mi v tej zadevi nadaljevati ter nekatere predloge staviti našej zdravniški komisiji. Znano je, da so kanali največji pospešitelji epidemij. Naše mesto ima mnogo kanalov, ki se v Ljubljano iztekajo ter vsakovrstno nesnago vpepljavajo v njo, kar je vzrok, da se voda onesnaži ter zdravju škodljiva postane. S to vodo škropé ceste in ulice ter se na ta način vse zdravju škodljivi telesci razširjajo po površji ter izročujejo človeški obleki in na trgu razpostavljenemu živežu. Tudi zrak se s takimi nevarnimi telesci napolnjuje, kateri, od ljudi vdihan, raznovrstne bolezni provzročuje. Ako ta resnica uže pri ugodnih zdravniških razmerah obvelja, koliko nevarnejše so taki slučajji o času kolere.

Slavnoznani zdravnik dr. Koch trdi, da so ravno enake razmere največji vzrok razširjevanju kolere v Marseillu, kajti tam izlivajo se tudi kanali v vodo, s katero se ulice škropé. Iz kanalov pridejo takozvani mikrobi v vodo in iz te med cestni prah ali v zrak in na ta način razširja se kolera vedno bolj. Ta zdravnik strogo prepoveduje porabo take inficirane vode za škropljenje cest, in tudi v našem mestu bi bilo potrebno, da bi se zdrava voda Gradašice mesto okužene Ljubljane v ta namen vporabljal. Sploh bi se pa moralo povsod na ta nasvet ozirati in posebno na to paziti, da se zmerom zdrava, posebna pa ne taka voda za ceste porablja, v kateri se perilo bolnikov pére.

O pitni vodi nečemo nič spregovoriti, kajti to je obče znano, da pitna voda na človeško zdravje najbolj vpliva. Dr. Koch celó nasvetuje, naj bi se pitna voda prej kakih petnajst minut kuhala in potem se le zavžila, kajti v vreli vodi poginejo vsi mikrobi. Pa ne samo čista voda, tudi čista jedila in posebno čedno perilo in snažna obleka sploh so potrebni, da se človek, kolikor mogoče, epidemičnih boleznij vbrani, in največja nevarnost proti človeškemu zdravju, ako se človek s perilom ali obleko na koleri umrlih oblači. Ne more se dovolj strogo paziti, da se take okužene stvari ne prodajajo, in za nesrečni slučaj, ako

bi kolera prišla tudi v naše kraje, bila bi največja nevarnost, ko bi naši starinarji take obleke kupovali. Ako pomislimo, da je naš starinarski trg v ozki zvezi z nekaterimi mesnicami, v katerih se mnogo muh na mesu pase, in te muhe lahko od okuženih na starinskem trgu mikrobe zanosijo na meso, mora nas uže naprej strah napolniti, da se zna uže vsled tega kolera v Ljubljani razširiti.

Kakor smo uže v prejšnji številki omenili, sta strah in nezumno življenje velika pospešitelja kolere, in najrajše dohiti ta strašna bolezen onega, ki se v svoji prevzetnosti in nezmernosti preveč najé ali napije. Ko je leta 1855. kolera v naši deželi razsajala, napil se je nek oderuh na Notranjskem vina ter v svoji pijanosti želel, da bi le kolera tudi na Notranjsko prišla, češ, da bode vse «berače» pobrala, toda oderuški pijanec je prvi v onem kraji na mrtvaškem odru ležal.

V vseh večjih mestih pazijo posebno na zdrav zrak v stanovanjih, kar bi tudi za našo deželo jako primerno bilo, ker so — posebno v Ljubljani — mnogokrat stanovanja prenapolnjena, kar je vzrok, da so njih prebivalci mnogovrstnim boleznim tembolj pristopni.

Kolera je sicer v Marseillu in Toulonu nekoliko ponehala, a razširila se je po več manjših mestih Francije. Tudi v Parizu zdravniške razmere menda niso tako ugodne, kakor se poroča, kajti železnice prevažajo od tam mnogo begunov na Nemško. Najnovejša poročila o koleri objavili smo na drugem mestu.

Izvirna dopisa.

Z Notranjskega dné 26. julija. Dobro nam je še v spominu, koliko si je v minolem letu o priliki volitev v deželni zbor prizadeval vrli Vaš list, da bi sposobne zastopnike, može, katerim so naše razmere znane, kateri z nami naše težnje čutijo, sploh može iz svoje srede volili v deželni zbor. Po polnem odobravanju te Vaše nasvete, in prepričani smo, da nas bode gotovo le tak mož dostojno zastopal, ki med nami živi

in kateremu je več ljudski blagor, kakor čast in denar mari. Zopet se bliža volitev jednega poslanca za deželni zbor. V dan 27. avgusta t. l. volili bodemo mesto odstopivšega dr. Zarnika novega poslanca. Da-si je do volilnega dneva še mesec dnij, vender nam uže zopet časniki vrivajo svoje može, kakor da ne bi sami vedeli, kateri nam ugaja in kateri ne. Mnogo ugibajo, kdo bode izvoljen, in nekateri celó trdé, da visokorodni naš c. kr. deželni predsednik g. baron Winkler le v ta namen biva na odpustu v Logatci, da nam bi njemu ugodnega poslanca izvolil, kar pa je se vé da le izmišljena stvar, katerej mi Notranjci nikakor ne verujemo.

Skoro vsi časniki ljubljanski se s to volitvijo pečajo, kar pa je po polnem nepotrebno, kajti mi bodemo samostalno, ne oziraje se na hvalisanje ali sumničenje tega ali onega po časnikih, svojega moža volili. Nikakor ne moremo mi Notranjci odobravati to vrivanje in ponujanje kandidatov po časnikih in tudi spoznamo zlovoljo dotičnega dopisa v «Ljubljanskem Listu», v katerem obsoja našega prejšnjega zastopnika, gosp. dr. Zarnika. Bodi-si ali gosp. Zarnik, ta ali oni mož, to «Ljubljanskemu Listu» malo mari, in če bi ga zopet volili, kar je pa zeló neverjetno, zgodilo bi se iz prepričanja, ker smo mi Notranjci uže toliko zavedni, da to, kar storimo, iz prepričanja storimo. Mnogoletne izkušnje so nas uže toliko poučile, da se ne bodemo več na časniškarske nasvete ozirali. Mi bodemo volili moža iz svoje srede, kateri je dober državljan, steber sedanje vlade, kateri nas bode nesebično zastopal in ki pozna naše težnje. Ta bo naš zastopnik in upamo, da bode jednoglasno izvoljen, kajti mi se ne bodemo na nobene nasvete ozirali, ker smo v političnem življenji uže polnoletni postali.

Ako bi nam pa gosp. deželni predsednik res kakega kandidata nasvetoval, dobro bi bilo, kajti gotovo bi ta bil dober narodnjak, poštenjak in vladi prijazen mož, katere lastnosti mora naš prihodnji zastopnik imeti. O izidu volitve bodem poročal o svojem času.

Zabavni del.

Pohorje.

Zemljepisno-narodopisna črtica.

I.

O «košatem» Pohorju se je sicer v odlomkih uže precej pisalo, a v slovensčini še zeló malo, skoro bi rekel — nič. Največ truda je tej stvari posvetil mož slavnega spomina, pokojni mariborski prof. dr. Rud. Gust. Puff, ki je svoj potopis po Pohorju obsirno popisal v svoji knjigi *Marburger Taschenbuch*, in novejši čas — kakor čujem — tudi g. prof. Horák, čegar študije so obelodanjene v programu mariborske gimnazije. V slovensčini se je čitalo nekaj malega o Pohorju v koledarjih družbe sv. Mohorja, pa v potopisu prof. Macuna (Letopis «Mat. Sl.» za l. 1869).

Pohorje se razteza na desnem bregu Drave, počenski od Maribora do Slovenjgradca, ter tvori tú a tam proti severju ali jugu kako večjo panogo (véjo). Vse njeno površje znaša blezo 12 štirjaskih milj, torej je prostrano zadosti, da bi

po mislih nekega opisovalca zamoglo predstavljati malo kneževino, ki bi bila z vsemi svojimi potrebami zadostno oskrbljena. Južna in vshodna stran prideluje dosti dobrega vina, na severnej in zapadnej je še dosti košatih gozdov; tudi rudnin in steklovine se nahaja in proizvaja zadosti. Zemljišče, ki ga gozdovje ne pokriva, upotrebljeno je v njive, na katerih, zlasti v hribih, se ne prideluje prebogatih pridelkov, toda ozima, rež, oves, krompir, ajda in ječmen, časih se plenjata. Slabeje obrojevata pšenica in tursica, nú pa tudi to je deloma od lege zemljišča odvisno. Ostale prazne prostore zavzemajo travniki in pašniki. Kaj zdravi so zlasti pašniki vrhu Pohorja in živina, ki se vse poletje tam gori «na paši» nahaja, se dobro zredí ter tudi prav krepka in zdrava na jesen v nižavo dojde.

Največja prednost Pohorja pred drugimi enakimi pogorji je, da je skoro vse na površji upotrebljivo, prosto vseh nevarnih propadov in skalovja, kar se drugje le prerado v prevelikej méri nahaja. Krajev, kamor bi se človeška noga približati ne mogla, sploh ni. Dosti drugačno podobo imajo torej v primeri s Pohorjem bližnji

snežniki po Koroškej in Kranjskej, katero prednost tudi domačini tukaj sami pripoznavajo.

Najvišji vrh Pohorja je Velika kapa (kapa = kopa je izraz za kup, podoben ogljenici), čije sličnost z njo je ji dala najbrž tudi ime. Štrli pa k višku uže po vsem na zapadni, slovenjgraškej strani ter je sploh glavni cilj semkaj zahajajočih turistov. Kot čuva je okrog nje nahajamo še griče, kakor: Malo kápo, Črni vrh, Planinko i. dr. Vender pa se lega tega gorovja proti vshodu polagoma znižuje. Tukaj je tudi ves hrbet le ena sama planjava, katera obrodi vsako leto prav dosti srednje dobre živinske klaje in se tudi med Šmarnicami pokosí ter v nižavo odpelje. To je kaj priležno tudi posameznim hribolazcem, ki imajo vsled tega povsod odprt razgled in se jim ni bati, da bi šetaje se po njej, kam zablodili. Domisljavi ljudje celo trdé, da je peljala nekdanja za časov Rimljanov tukaj cesta iz Maribora v Slovenjgradec, kar pa opazovalec ne more ravno pritrditi, ne zanikati.

Kar daje tej planini še večjo ceno, je njena čvrsta, v obilici se nahajajoča mrzla voda, ki se po hudournikih v nižave zliva. Pa je znajo

Izpod Šilartaborja, 29. julija. (O predstoječi volitvi za kranjski deželni zbor.) Bliža se nam čas volitve in kmalo bomo imeli priliko, posvetovati se o poslancu, kateri nas bo imel zastopati v deželnem zboru v Ljubljani.

Upamo, da se ne bo dosedanji poslanec nam vsiljeval, vsaj se je sam odpovedal in baje mu tudi advokatura več donša, nego pa zastopanje nas Brkinov in Kraševcev. Tudi smo burk njegovih siti; za nas pa se je proketo malo potezal, še manj nam pa pomagal.

Znani «Centralni odbor» naj nas lepo pri miru pusti. Mi si bomo uže sami zbrali svojega zastopnika. Tudi ni treba v obližji ljubljanske «Zvezde» izvirne dopise (?) iz Notranjskega kovati in jih ondi v najstarejšem našem dnevniku objavljati ter nam kandidate vsilovati. To si enkrat za vselej odločno prepovemo.

Dosedanji notranjski poslanci niso nikakor nam vstrezali; mi jim tudi ne zamerimo, kajti njim niso znane naše težnje. Oni se nikdar niso brigali, niti naš kraj pohodili in se prepričali o naši bēdi. Iz navedenih vzrokov jih pa tudi nikdar več volili ne bomo! Dosedanjim poslancem je tedaj pri nas enkrat za vselej odzvonilo.

Naš poslanec mora imeti vse lastnosti, nas zastopati. Poznati mora naš kraj in naše potrebe, on mora pa tudi imeti srce, nam pomagati.

Poslanec, kateri išče s poslanstvom si kaj sam za-sé pridobiti ali pa v zbornici poslušati, ni za nas. Prevelike težnje imamo, da bi pri tej priliki pozabili svojo važno nalogo in pritrjevali pri izbiri kandidata od ljubljanskega centralnega odbora priporočanemu možu.

Mi imamo ponos, da nam ni treba na posodo jemati poslanca od drugod, ker imamo zvedenih, značajnih, pogumnih, zmožnih in doslednih mož za poslanstvo doma zadosti! Nam je za ta posel gospod Josip Zelen iz Senožec najboljši mož. On pozna naše razmere natančno, on ima vse zmožnosti, nas vredno in vestno zastopati. Njegov značaj je čist, on se je pri vsaki priliki potezal za naše blagostanje nevstrašeno.

Zjedinimo se tedaj za tega kandidata in preverjeni bodimo, da bomo pravo zadeli. Njegovo glasilo je: «Za Boga, cara in domovino!», a ne samo z besedo, temveč z dejanjem.

Domače zadeve.

— (Kratkovidnost šolskih otrok) provzročuje kaj rada poraba šolskih zvezkov, kateri so z majhnimi kvadrati načrtani. Taki zvezki naj bi se v šoli prepovedali, ker provzročujejo čestokrat očesne bolezni.

Pohorci tudi dobro uporabiti. Kmalu, ko je potočič uže zadosti narastel, nastavijo kraj njega mline in žage, ki jim žagajo lesenino, s katero edino, poleg živine, Pohorci trgujejo, prav po vzoru pohorskega pesnika improvizatorja, Jurija Vodovnika, ki je pēl:

«Od pohorskih kmetov vam hočem zapeti,
Kaj mor'jo te reve pri delu trpeti;
Majo žage, majo mline,
Visoke planine,
Po osem volov,
Kron, tolarjev sto.»

Ti bistri potoki so bili svoje dni kaj bogati rib, zlasti postrvij, pa prepogosti nalivi so jih v poslednjem času že vse preveč ugonobili. Kakor na visokej Tatri, nahaja se tudi tukaj dvoje jezer vrhu gore, v katerih pa ni najti nič rib, če tudi se še pripoveduje, koliko se jih je nekđaj vkljub vsej paznosti podvodnega jezernika polovilo. Menda jih je naposled ta divjak sam polovil in pohrustal!

Kaj znamenito pak je Pohorje za lovce, za katere je divjačina še vedno dovelj. V spomladi se lové skljuke, ter mali in veliki divji petelini, na jesen pa srne, zajci, lisice in kune; tudi vidre se še tú in tam dobé, a volkov že od zdavnaj

— (Društvo za podporo slovenskih učilnic) ustanovili bodo ptujski rodoljubi. Pravila predložé se v kratkem vladi.

— (Iz civilne bolnišnice), oziroma iz njenih stranišč, izvažajo vsak dan ob desetej uri zvečer kmetje iz okolice več voz gnoja skozi Blatne ulice, kar velik smrad tembolj provzročuje, ker skoro iz vsacega voza nekoliko nakidanega gnoja na ulice odpada. Naj bi vender to nesnago naenkrat ali vsaj vsak mesec le enkrat prevazali, da bi «bela Ljubljana» nekoliko manj smrdela. Prebivalci v Blatni vasi se jako čez to nepriliko pritožujejo, dokaz temu sedem nam došlih pritožb.

— (Gostilno pri «Bizeljskem hramu») prevzela bode, kakor slišimo, z jutrajšnjim dnevom sorodnica gosp. Juvančiča. Upamo, da bode gostilna tako dobra, kot do zdaj, če ne še boljša.

— (Pritožba.) Prebivalci na Florijanskem predmestji, v Rožnih ulicah in na Žabjaku se pritožujejo, da nimajo po noči nikoli miru vsled razgrajanja mnogih se nahajajočih ponočnjakov, katerim je vse drugo ljubše, nego spanje. Da bi vender policija strožje postopala zoper take nemirneže.

— (V tridnevni zapor) obsojena sta bila v dan 29. t. m. pred tukajšnjo c. kr. sodnijo v Ljubljani dobro znana moža, zakotni pisar Loboda in tisti Keržišnik, ki vsak dan v šentjakovski cerkvi moli (?), zaradi razžaljenja časti, ker sta neko tukajšnjo gospo z grdimi psovskami ter lažnjivim obrekovanjem traktovala. Pravdo zoper zatoženca vodil je g. dr. Zarnik.

— (Šentjakovski most) potrebuje vednega popravljanja, kar mnogo denarja stane. Ne bi bolje bilo, da bi se kamniten most napravil, kateri bi le redkokrat poprave potreboval?

— (Tepež.) Minolo nedeljo provzročili so nekateri ponočnjaki, med njimi znani natakari (zdaj zasebnik) Cerar, na šentjakovskem trgu velik skandal. Napadli so nekega podčastnika tukajšnjega lovskega bataljona ter musabljjo zlomili. Cerarju se pri tem tepežu tudi ni posebno dobro godilo, kajti izruvali so mu njegove dolge brke do zadnje kocine. Podčastnik je hudo ranjen.

— (Veliki psi) so v Ljubljani tako navadni postali, da se skoro vsak dan kaka nezgoda na cesti pripeti. Minole dni zaletel se je pes v necega gospoda na Kongresnem trgu ter ga na tla podrl, da se je precéj ranil. Za marsikaterega bilo bi pač bolje, da bi si kruha za ta denar kupil, kar ga taka zver stane.

— (Kako nevarno je, nad petrolejsko lampo smodke nažigati), uči nas nezgoda, katera se je minole dni v nekej tukajšnje gostilnici pripetila. Kakor se nam poroča, je nek gost

svojo smodko nad tako svetilnico prižigal, a glej, cilinder razpoči v več koscev in nepreviden mož je bil v obrazu hudo ranjen. K sreči se ni nič posebno nevarnega zgodilo, a kako lahko bi bil oslepil. Treba torej previdnosti!

— (Večjo snažnost) priporočali bi oskrbnistvu nekdanje mestne bolnišnice, v kateri se dvorane jako slabo čedijo. Tudi se voda iz stranišč na dvor iztaka, kar veliko nesnago in smrad provzročuje. V času kolere trebalo bi tu pač večje pazljivosti, ako nečemo, da največja nevarnost ne postane.

— (P. n. občinstvo) opozarjamo na v denšnjem listu priobčeno naznanilo g. J. P. Purgerja v Goednu na Tirolskem. Njegova tovarna si je v teku mnogih let toliko naročnikov pridobila, da zamore za primeroma majhno ceno zares krasne izdelke izvrševati, ter je želeti, da bi tudi na Kranjskem mnogo odjemnikov našla. Priporočamo ga torej vsem onim, ki imajo veselje za take stvari.

— (Nakup graščine.) Gosp. Hren, znani ljubljanski trgovec z lesom ter posestnik na Poljanah, kupil je te dni graščini Ponovič in Ljubek v litijem okraji za 80 000 gl. Mož mora imeti denarja!

— (Iz Ribnice) se nam poroča, da so pred nekoliko dnevi dobili nov zvon iz tovarne g. Samasse, ki tehta 3009 kil in velja blizu 5000 gold. Zvon je zares velikansk in velika čast gré za to delo g. Samassi. Zvon so Ribničani s prostovoljnimi doneski plačali. Slava jim!

— (Požar.) V dan 22. t. m. uničil je požar gospodarska poslopja mlinarja Antona Štruklja v Ravni. Škoda ceni se na 1700 gl. Zavarovan je bil pri c. kr. priv. Graški asekuranci za 1000 gold., katere mu je ta solidni zavod takoj izplačal. Iz tega in vseh drugih slučajih se pač jasno razvidi poštenost domače naše asekurance.

— (Surovost gorenjskih fantov.) Pod tem naslovom poročali smo v zadnji številki o napadu od strani nekaterih fantov na okrajnega slugo g. Puca. To poročilo moramo toliko popraviti, da se ni tepež vršil na cesti pri Šent Vidu, temveč v gostilni št. 9 v Sori pri Šent Vidu, kjer sta kmetska fanta Jožef Svolsak iz Drage št. 15 in Jožef Gaber od ondi št. 12 imenovanega slugo pretepla.

— (Kapelica v Logu pri Brezovici) sme se zares velik kinč vasi imenovati, kajti podobe v nji so jako krasno izdelane in hvaležni morajo biti vaščani umrlemu, za loško vas velezaslužnemu prejšnjemu županu, gospodu Mateju Petriču, kateri je to kapelico dal zidati ter v ta namen blizu 300 gold. žrtvoval. Kapelica ima pa tudi svojo zgodovino. Ko je pred

ni, razun če se kateri od kod ni priklatil. Pa navadno se tudi dvigne nanj vse, kar «leze in gré» in rešiti ga more le — beg.

Ker pa tukaj ni moj namen, podati čitateljem zgolj kak geologičen popis, naj preidem na drugo važnejšo stvar, na prebivalce. Da je vse prebivalstvo (razun kakih naseljencev) slovensko, to mi ni treba posebej praviti, ker že krajna imena, za ktere še Nemci svojih izrazov nemajo, zadostno svedočijo, da so Slovenci že od pamtiveka tukaj naseljeni. Toda, da-si so tudi vsi med seboj v ozkej zvezi, se vender razločujejo po različnosti dijalektov, ki jih razodeva v govoric, baš iz ktere vasi da kateri je. Skoro vsaka večja kotanja ima svoj dijalekt, in kakor se dijalekt z dijalektom ne vjema, ne vjema se tudi njih med-sobno sporazumljenje: kateremu izmed njih pripada prvenstvo! Da, celó tako daleč je že prišlo, da se prebivalci, zlasti na severnej strani, nočejo Pohorce imenovati, kakor bi hoteli s tem priznati, če se Pohorec imenuje ta in ta, pa nočem nositi tega imena jaz. Torej treba imenovati jih le po fari, kakor: «Antončan», «Ribničan» itd., da se jim občevalec prehitro ne zameri.

Pohorci so (južni, severni in zapadni) le srednje rasti, pa še dosti čedne in krepke postave. Tudi gledé fizijognomije, zlasti kar se tiče živahnega ženskega spola, ne spadajo baš v najposlednejše mesto. Nosijo pa navadno moški iz domačega sukna (rašovine, lódna) narejene dolge hlače, kratek jopič in nizek klobuk, sploh opravo, ki je zdaj že nekoliko splošna postala; le ob nedeljah in praznikih zamenja se domača roba s tujo — kupljeno. Ženstvo tudi ne pozná posebnega domačega, národnega kroja: na glavi robec, ki je pri nekaterih tjá za tilnik privezan, okrog života jopica, pa prižasto barvana kijklja. Da je pa njih kraj po polnem opisati nemogoče, o tem bi znale najbolj svedočiti mojškre in krojači, ki ga morajo vsako drugo ali tretje leto spreminjati.

Po naravi je Pohorjanec res bolj zamišljenega, kot živahnega značaja, kakor so sploh goré njegove; vender pa se tudi on časi razvedri, zlasti ob nedeljah, ako je kaj cvenka v žepu. Žalibog, da so to dobrovoljo premnogi že plačali z izgubo svojega imetja in posestva ter revno ubožali! — Sploh pa je tudi tú razloček med onimi, ki bolj v dolinah nego v hribih sta-

več leti v vasi gorelo in požar vse tik kapelice uničil, ostala je kapelica nepoškodovana, še celó cvetice v nji so nezvene ostale. Ločani trdè, da je to velik čudež bil. Nekaj bi pa vender dobro bilo popraviti, kar na vsacega Slovence slab vtis in slovenske vasi nikakor čast ne dela, t. j. napis na kapelici: «Clowik spovni se, de te Bosje Oko posod widi.» V devetih besedah devet pomot je nekaj preveč! To naj bi vsaj gosp. župnik popraviti blagovolil.

— (Gosp. dr. Karel Slanec) postal je odvetnik ter bode uradoval v Rudolfovem. Prebivalcem ondotnega kraja čestitamo, da dobijo tako izvrstnega moža v svojo sredo.

— (Prvo grozdje) pripeljali so včeraj na tukajšnji trg.

— (Zoper kolero.) Mestni magistrat je z ozirom na pretečo nevarnost potrebno ukrenil gledè trženja s kostmi, kožami, cunjami itd.

— (Na denašnji trg) pripeljali so: 14 vóz žita, 12 vóz sena in slame, 18 vóz in dva čolna lesa.

— («Soča»,) glasilo goriških Slovencev, v svojej 30. številki t. l. na mnoga ji došla vprašanja odgovarja, da se bode tudi naprej po dosedanjih načelih vredovala in ji bo vedno naloga, zagovarjati resnico in poudarjati pravico. Mi sicer nikoli nismo na značajnosti in poštenosti tega znano dobrega lista dvojili, in poudarjamo le to, da se naš program po polnem strinja z «Sočinim», ker tudi mi zastopamo edino le resnico in pravico, brez ozira na to, ako se temu ali onemu zamerimo.

Drobtinice.

— (Bogat nožar.) V neki savojski vasi umrl je nedavno nek nožar ter zapustil svoje premoženje nad pol milijona svoje domačej ter dvem sosednim občinam. Iz obresti tega kapitala naj bi se ubogim učencem hrana in obleka kupovala.

— (Odpravljena policija.) V neke vasi na Gorenje-Avstrijskem odpravili so edinega policaja, ker se uže leto dni ni niti najmanjša nerednost v kraju pripetila ter so občani spoznali, da je vsaka policija nepotrebna.

— (Zločinec Baumgartner), kateri je pred enim mesecem jetniškega stražnika v Kamniku umoril, obsojen je bil k smrti. Ko so mu smrtno obsodbo prečitati, zasmejal se je vesel ter pogumno v svojo celico vstopil. Prislemu duhovniku je rekel: «Ne potrebujem Vaših tolažil, kajti vém, da ni nobenega Boga. Prinésite mi le mnogo prašičje pečenke in dobre smodke,» katere so se mu prav dobro prilegle. Ko je na včeraj zjutraj pod visicami stal, pozabil je na pečenko in smodke, ter se hudo pričel tresti.

nujejo, ravno tako tudi razložek med drvarji in poljedelci.

Hiše Pohorcev so večidel zidane ter s škodljivimi, na zapadni strani planine pa tudi s slamo krite. Pri hiši se navadno nahaja obširno gospodarsko poslopje, mali sadni vrt ali vsaj vrtec za gojenje sočivja. Ker se snopje največ na stoge ali «ostrvi» zлага, je kozolcev tukaj obupno malo videti. Od vsake hiše pa nam pride neprijazno nasproti domač pes, ki čuva hišo ter varuje čredo. Nekateri od teh črednikov je celó že tolikanj izbrihtan, da ide v planini za uro hoda daleč iskat čredo, ter jo podí k svojemu nadzorniku, planšarju, ki na kakem panju stojé, počasi ali hitreje z bičem poka, po katerem navodu tudi pes počasneje ali hitreje živino tira. Toda vsled razkosa zemljišča v planini se pravo planšarstvo, kakor po drugod, tú še ni razvilo, ker je strogo prepovedano, živino čez meje na drugo zemljišče spuščati.

Najzanimivejše in vedrивnejše na tej planini je gotovo v spomladi, ko začnó po toplih solnčnih žarkih porivati prve cvetke svoje glavice iz zemlje, katerih se tú povsod v obilnosti nahaja. Kaj dosti je zlasti zdravilnih zelišč, kakor: enci-

— (Črkostavec — konzul.) Novoimenovani ameriški konzul John M. Francis na Dunaji je bil nekdanj stavec. Pozneje se je pa vsled svojega marljivega delovanja v tiskarnah toliko izobrazil, da je postal urednik in lastnik nekega časnika. Tudi zdaj je še lastnik l. 1857. ustanovljenega časnika «Troy Times». Francis je 61 let star. Iz tega je razvidno, da so stavci sploh omikani ljudje, pravi umetniki, a ne običajni tlačani, kajti njih delo jih vsestransko izobrazuje.

— (Rekrutiranje za vojake v Bosni in Ercegovini) bode prihodnjo jesen. V vojake bodo vzeli 1200 mladeničev, rojenih v letih 1863 in 1864. V Bosni nameravajo zopet štiri nove kompanije ustanoviti.

— (Kolera.) Število na kolero umrlih se, kakor se brzojavi, vedno pomanjšuje.

— (Lastnik menažerije ponesrečil) se je neke v Ameriki, ker je glavo mlade kače, kateri sta strupena zoba slabo izdrta bila, v svoje usta vtaknil. Kača ga vgrizne in čez kratek čas zgrudi se nesrečnež na tla. Zdravniška pomoč je bila brezvpešna, ker je mož še tisto uro umrl. Čez pol ure porodila pa je žena umrlega dvojčka. Ondotni prebivalci so nesrečno vdovo izdatno obdarili.

— (Kolerine mušice in naše domače muhe.) «Lotarinske Novine» priobčujejo dr. Jägerja, znanega apostola volnenih oblačil, to le izjavo o kolero: «Kot nametnica (parazit) je kolera mušica podvržena vsem zakonom parazitizma. Kar kolero mušico vabi in jej učinek nalezljivosti omogoči, to je prav tisti izhlapajoči duh, ki tudi domačo muho privabi, in to je smrdljiv vzduh, posebno človeški. Iz tega dr. Jäger izvaja: da ni varen pred kolero oni, kogar rade muhe nadlegujejo, in da je radi kolere nevarno bivati v prostorih, kjer se muhe rade pasejo; da je varen pred kolero oni, čegar se muhe bojé in ogibljejo, — zgubi pa to varnost pred muhami in kolero, kakor hitro dobi strah in je boječ, da ga tisočerna lastna izkušnost uči, da se muhe zeló onih ogibljejo, ki rabijo in nosijo po njem priporočena volnena oblačila, in da so ti mnogo manje boječnosti podvrženi. Lastne skušnje o učinku teh volnenih oblačil pri kolero, kakor sam priznava, pa še nema, toda iz vedenja muhe proti «volnencem» on odločno trdeč izvaja, da volnena oblačila varujejo pred kolero.

— (Oklic odbora za gledališki vlak v zlato Prago.) Dogovorivši se z ravnateljstvi železnice, določil se je odbor za gledališki vlak za progo po Gorenjskem, Koroškem in Gorenjem Štajarskem skoz Amstetten-Dunaj, Brno v Prago. Ta poseben vlak krene iz Ljubljane okoli 25. avgusta t. l. in v tem vlaku se bodo vozili vsi udeleženci skupaj. Omenjeno železnično črto je odbor zato izbral, ker se gotovo mnogo vdeležencev na povratku rado ustavi na Dunaji. Iz Prage nazaj ne pojde poseben vlak, ampak vsakdo se lahko vozi sam z vsakim vlakom v teku 14 dni, kajti za toliko časa veljajo železnični listi. Cena za II. razred je do Prage in nazaj 29 gld. 30 kr., za III. razred pa 19 gld. 60 kr. Denar, in sicer ves znesek za osebo, naj se pošilja odboru v Ljub-

jana rabarbara, rumene rože sv. Antona, rudečega cipersa, zlatih jabolk itd. — Še živejše pa je tukaj okolo Velikega Šmarna, ko se kosí trava ter spravlja v nižino. Takrat je v tem, na jesen in po zimi osamotnelem gorovju nenavadno veliko hruma in truščá; tú pojó, tam se smeje, ondi vriskajo, tam drugje zopet zbijajo šale, kakor se to sploh le na svobodnih planinah goditi more. Kdor hoče spoznati značaje tukajšnjih prebivalcev, naj se baš o tem-le času potruđi le-sem.

O mikavnem razgledu, ki se tú popotniku odpira, tudi ne maram dosti govoriti. Obiskovalec se mora sam potruditi in si to ogledati. Da ga bo razgled bolj mikal, kakor tú bivajoče Pohorjance same, o tem ni dvojiti, vsaj Pohorec se za ostali «svet» dosti ne briga in zaide vanj k večjemu le takrat, ako je to pod vojaško suknjo storiti primoran, ali pa, ako se popelje na splavu doli po deroči Dravi. Po tem potu zajde kateri daleč doli v Hrvaško in Slavonijo, toda doli ne ostane, ker mu zemlja, zlasti se voda (tam doli), ne ugaja in urnih korakov zopet prikobaca nazaj, po prislovi: «Povsod dobro, doma najbolje!» (Konec prih.)

ljani do 10. avgusta t. l. Konečno se opozarjamo da program vožnje in slavnostnih dni v Pragi skoro naznamo in na željo razpošljemo. V Ljubljani, 19. julija 1884. Za odbor: Ivan Murnik, predsednik. — Anton Trstenjak, tajnik.

— (Slepec — morilec.) V Rešici na Ogerskem umoril je dné 21. t. m. po polnem slep vpokojeni rudokopec Weidinger svojega zeta, s katerim je v večnem prepiru živel. Slepec dobil je po naključji nož v roke ter z njim svojega zeta dvakrat v prsi ter vrat tako hudo zabodel, da se je takoj mrtev na tla zgrudil.

— (Spominica.) Predvčerajšnjem bilo je ravno leto, ko je strašen potres uničil mesta: Casamiciola, Forio in Lucco di Ameno na otoku Ischia, in pred ravno enim tednom bili so nesrečni zaostali v enaki nevarnosti, kajti zopet je bil hud potres, toda k sreči brez neugodnih nasledkov. Priča, ki je v Casamicioli bila, pripoveduje o tem nesrečnem kraju takole: Nobena hiša ni ostala, vse je le razvalina in leseni križ kinča velikanski grob. Vsi kupi namazani so z apnom, da se zabrani škodljivi smrad. Kjer so nekdanj stale palače, so zdaj barake, na razvalinah pa šetajo otroci, katerih stariši počivajo v večnem spanji pod razvalinami. Vdove, v črne halje zavite, prosijo tuje daril, povsod največje siromaštvo, nikjer kako znamenje nekdanje krasote.

— (Spoved umirajočega morilca.) V neke rumunske vasi zbolel je tesar imenom Bandeisen do smrti. V tem mučnem položaji poklical je duhovnika ter se spovedoval. Med spovedjo zaukazal je svojej rodbini ter vsem v sobi navzočim, da zapusté sobo in potem je ves solzán in izkesano spovedal, da je on morilec pred petnajstimi leti izginolega gostilničarja Markoviča in njegove rodbine. Ob jednem je obstal, da je to zločinstvo učinil z nekim tovarišem, čegar imena pa ni izdal. Na to je mož umrl, a tudi njegov sosed se je obesil, ker je mislil, da je izdan, kajti on je bil pomagač pri omenjenem zločinstvu.

— (Plešastim v tolažbo.) Francozi trdè, da ona glava zmerom na površji postane plešasta, ki mnogo misli. Narodi, ki ne mislijo posebno mnogo, kakor Irokezi, Eskimi itd., imajo najbolj zarašene glave. Tudi pri živalih se to lahko zapazi. Kozli, ovce so dobro zarašeni, a razumen slon ima le kratko dlako. Aeneja, kateri ni bil posebno brihtna glava, imel je, kakor Vergilij poroča, dolge lase, toda modrega Nestorja glava bila je plešasta. Najslavnejši možaki, kakor Newton, Leibnitz, Cervantes, Shakespeare, Goethe, bili so plešasti, ravno tako prvi vojskovodje starega in novejšega veka. Caesar, kateri si je lavoriko okoli plešaste glave ovil, Miltijad, Karol XII., Friderik Veliki in Napoleon I. se niso nikakor sramovali svojih pleš. Torej je pleša znamenje duhovitosti in vrh tega si prihranijo vsi plešasti stroške za striženje.

— (Zadnje besede slavnih mož.) Napoleon I. izgovoril je umiraje: «Generale! generale!» — Byron, najbolj nadarjeni angleški pesnik: «Pustite me spat!» — Nelson, junak tralfgarski: «Le en poljub se!» — Alfieri, slavni pesnik: «Dajte mi roke, moji dragi, jaz umiram!» — Haller, prvi zdravnik o svojem času: «Žila mi ne bije več!» — Kraljica Elizabeta, ljuta sovražnica nesrečne Marije Stuart: «Vse svoje zaklade za le eno minuto!» — Torkvato Tasso, pisatelj «Oproščenega Jeruzalema»: «V tvoje roke, o Gospod!» — Ana Boleyn, nesrečna soprogá Henrika VIII., rekla je, svoj vrat z rokama držeč, k rablju: «Ozek, jako ozek je!» — Tomaž More, stopaje na krvavi oder: «Pomagajte mi pri vzhodu, pri dolhodu vas ne potrebujem več!» — Walter Scott, ženijalni romanopisec: «Dozdeva se mi, kakor bi bil novoporojen!» — Washington, ustanovitelj Združenih Držav: «Dobro gre!» — Mozart izgovoril je v zadnjem trenutku svojega življenja: «Ne govori mi o koncertih, draga Emilija, primi mojo zadnjo kompozicijo, vsedi se k glasoviru in zaigraj mi jo, da bodem vsaj še enkrat prav srečen!»

Listnica vredništva.

Gosp. P. M. v Arltel. Danes smo pričeli, prosimo pravočnega nadaljevanja. — Gosp. L. K. v D. L.: Ne, znabiti se časom. — Gosp. M. M. v L.: Za take malovredne značaje se niti ne zmenimo. Pustite ga, naj kriči, kolikor mu ljubo, bo uže zopet na enega naletel, ki mu bode splačal. Tone je bil Tone in ostane Tone. — Gosp. A. P. v S.: Mogoče, vsaj je to njemu v prid. — Gosp. J. Rome St. V.: Da ste «Ljudski Glas» z «Ljubljanskim Listom» zamenjali in vsled teag prvega mesto drugemu vrnil, je umevno, ker sta si naslova obeh listov podobna. To je uže tretja nam znana pomota, treba je torej več pazljivosti. List Vam bomo

zopet vpošiljali, ker je plačan do konca avgusta t. l. — Gosp. M. K. v Lj.: Smešno je pač, ako žnidar latinščino, katere se nikdar ni učil, zlorabi. Vaš latinski stavek je toliko primeren k onej notici, kakor pest na oko. Veste kaj pomeni? Odgovor: Žnidarček ostani pri svoji igli. Sicer pa kličemo v Vam tako priljubljeni latinščini: *Nolli me tangere!* „Aha“, boste takoj vsiknili, „kleparja Nollija napada“, toda prepričajte se prej, da ne boste v Vašej pratiki preneglo pisarili, kajti: *Quidquid agis, prudenter agas et respice finem!*

Eingesendet.

Herr J. B. Purger in Groeden (Tirol) hat für meine Pfarrkirche eine Calvarien-Gruppe, aus Holz geschnitzt, geliefert. Sämtliche Figuren, Christus am Kreuze, zu dessen Füßen Maria, der h. Johannes, die h. Magdalena, sind über Lebensgrösse dargestellt. Die Ausführung sämtlicher Schnitzwerke nach ihrer gegenständlichen Bedeutung ebenso wohl als nach der stylgerechten Polychromirung geben der Gruppe jene Harmonie und Lebendigkeit, welche dem Beschauer die beabsichtigte erbauende Wirkung in vollem Masse gewährt.

Die Calvarien-Gruppe in der Pfarrkirche zu Oppeln in Oberschlesien gereicht der Kunstwerkstatt des Herrn Purger in jeder Beziehung zur Ehre und weiteren Empfehlung.

Oppeln, den 26. Mai 1884.

(L. S.)

Porsch,
fürstbischöflicher Commissarius
und Pfarrer.

Peter Thomann

karnosék v Ljubljani

se priporoča za izdelovanje

nagrobnih kamenov, križev itd.

počenshi od 5 gl. in više, za vsake cene in tudi gledé družih kamnoseških del.

Podpisani kupuje po najvišji ceni:

**baker, mesing, cin, cink
in staro železo**

ter izvršuje vsakovrstna

ključarska dela

po najnižji ceni. — Pri njem dobivajo se tudi po nizkeji ceni

vsakovrstna

zidana in železna ognjišča

katerih postavljanje tudi preskrbuje.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

Janez Dolhar

ključaničar v Ljubljani, Hrenove ulice št. 4.

A. Mayer-jeva

zaloga piva v steklenicah

v Ljubljani

priporoča izvrstno

marčno pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Odpretje fotografične delarnice.

Vespospovanim plemenitašem in p. n. občinstvu usojam se naznanjati, da sem pod firmo

Schneider-Leske
(prej A. Krach)

na tukajšnjem prostoru: **Gledališke ulice št. 6** otvoril

fotografični atelier

ter ga današnjim potrebam primerno prezidati in prenarediti pustil. Pri meni izdelujejo se prav cenó vsakovrstne fotografije, portreti dežel, reprodukcije, ponatisi industrijskih stvari, sploh vsako v to stroko spadajoča delo.

Vsled svojega večletnega službovanja v prvih dunajskih fotografičnih delarnicah ter vsled svojih zvez z njimi smem opravičeno zagotovilo p. n. občinstvu dati, da bodem vsem, tudi največjim zahtevam zamogel zadostiti.

Odličnim spoštovanjem

Julij Schneider

fotograf.

Kopelji v hotelu „pri Slonu“ v Ljubljani.

Obilim željam ustreza, vpeljala sta se

za dame na teden 2 dneva
k vporabljanji parnih kopelji

in sicer vsak **torek** od 8. do 11. ure dopoludné in v **petkih** od 12. ure opoludné do 3. ure popoludné; za **gospode vsak dan** od 8. ure zjutraj do 1. ure opoludné, le v **torkih** pa od 11. ure dopoludné do 3. ure popoludné.

Kopelji v *kadéh, močvirske, smerečje, železaste, žvepljaste ali halleinske solne kopelji* vsak dan od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer za **gospode in dame**; za najboljši komfort se je skrbelo.

Dunajska
cesta.

Zahvalna pisma
gospodu

Dunajska
cesta.

Gabrielu Piccoli-ju

Dunajska
cesta.

lekarju
v Ljubljani.

Dunajska
cesta.

Podpisani potrdim s tim, kakor se resnici spodobi, da uže 10 let prejemam homeopatična zdravila od lekarne g. **Gabriela Piccoli-ja** v Ljubljani za domačo potrebo in so se taista vedno posebno dobro obnesla, toraj homeopatično lekarno gosp. **Gabriela Piccoli-ja** lahko vsakemu z najboljšo vestjo priporočam.

Pod Lipo meseca maja 1884.

Fran Arko, župnik.

Prosim Vas, izvolite mi zopet poslati izvrstne Vaše „želodečne esence“, katera je že mnogim pomagala, 24 steklenic.

Ljubno 15. maja 1884.

Matej Strnad, župnik.

Prosim, da mi s poštnim povzetjem pošljete 24 steklenic Vaše zares izborne „želodečne esence“.

Na Ponikvah 21. maja 1884.

Anton Batagelj,
vikar, pošta St. Lucija pri Tolminu.

Osemnajst let bolehala sem na želodcu in uže sem mislila, da ne bom nikdar več zdrava. Kakor pa sem dobila Vašo „želodečno esenco“ mi je že po nekterih steklenicah odleglo. Sedaj sem pa zdrava in dobro rejena.

Roveredo, Tirolsko, 10. februarija 1884.

Marija Schwarz.

Prosim, da mi zopet pošljete 12 steklenic Vaše „želodečne esence“, katera me je popolnoma ozdravila od bolečine v želodcu. Moja sestra je v svojem 66. letu ozdravela, ko je šest steklenic porabila, če tudi je popred več let bolehala.

Liezen, 5. marca 1884.

Fran Stanko,
prometni čuvaj št. 83 na gorenjem Štajarju.

Piccoli-jeva želodečna esenca

od lekarne **Piccoli-ja** v Ljubljani ozdravlja, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval, bolezní v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migrene, itd. in je najboljši pripomoček za gliste pri otrocih.

Steklenica 10 kr. Izdelovalec jo pošilja tudi v zabojih po 12 steklenic skupaj za 1 gl. 36 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj frišna za dobiti v lekarni **Piccoli-ja** pri Angelu.

Ljubljana, Dunajska cesta.

Priporočilo.

Fran Kus

v Florijanskih ulicah št. 32
peče posebno lepe, velike, čedne in izvrstne žemlje, domač

ržen in bel kruh

in ga priporočam za mnogobrojna naročila.

Kdor bode le enkrat poskusil naročiti si pri tem peku kake reči, bode se gotovo prepričal, da je postenjak.

Tudi ima domače dobre drožje na prodaj.

Ljubljanski meščan.

J. B. Purger

v Groednu na Tirolskem

priporoča se velečestiti duhovščini in čestitim gospodom cerkvenim predstojnikom za izdelavo vsakovrstnih

cerkvenih in hišnih altarjev

kakor tudi

tabernakljev

ter ima veliko število fotografij na ogled in izbiro.

Tudi **križeva pota v okvirih** (vsake velikosti), kakor tudi velike jaslice izdeluje, kakor koli se želi. Posebno priporoča **velike cerkvene jaslice** velečestiti duhovščini.

Cenilniki pošiljajo se brezplačno, a prosí se vrnitev načrtov, ako se ne bi naročila vposlala.

Za dobro pravodobno izvršitev naročil se jamči ter se še enkrat priporočam za mnogobrojna naročila.

Odličnim spoštovanjem

J. B. Purger.